

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Synopsis Vitæ, Ac Virtutum P. Antonii Ivlii Brignole E Societate Iesv

Visconti, Giovanni Maria

Antverpiæ, 1671

Cap. I. Res memoratu dignæ in P. Antonio Iulio antequam statum
Ecclesiasticum assumeret.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43372

CAPVT PRIMVM.

*Res memoratu dignæ P. Antonii Iulii
in Vita seculari antequam statum
Ecclesiasticum assumeret.*

P Antonius Iulius Brignole Ge-
nuensis natus est anno ab incar-
natione verbi divini millesimo sex-
centesimo quinto, die Iunii vigesimo
tertio. Patrem habuit D. Ioannem
Franciscum Brignole, qui primis fun-
ctionibus à Republica illa adhibitus
fuit, & missus Romam Orator ad
præstandam Gregorio XV. creato
Pontifici obedientiam ac deinde ad
Ducis dignitatem assumptus anno
trigesimo quinto supra millesimum
sexcentesimum. Perfunctus demum
suprema illa gubernatione migravit
ad coelum, ut potiretur præmio suæ
iustitiæ, pietatis, & eleemosyna-
rum, quarum virtutum amabilis
comitatus eum nunquam deseruit.
Genitrix ei fuit D. Hieronyma Sale,
unica filia D. Iulii Sale, quæ multis

& amplis reditibus, prædiis, feudis, & aliis fortunæ bonis locupletavit liberos suos, atque ea de causa compellati sunt Brignole Sale. Verum enimvero multo plus ex bonis gratiæ illis adjecit, per exempla suarum virtutum; illam enim laudem tulit, quod fuerit multum dedita operibus pietatis erga Deum, & misericordiæ erga egenos, liberalissima erga pauperes; suorum commodorum curam omnem abjecerat, nullatenus vana & ambitiosa in cultu corporis quærendo, quo spectabilis appareret, aut sui similibus præferretur; sed modestissima, utpote quæ semper deterrima vilissimaque sectabatur, & diu noctuque servilibus erat occupata. Ingenio fervido, & ardente in suis desideriis, verum per virtutis exercitium multum moderato; benedixit deus isti pari fructu quindecim liberorum: sed messuit duodecim ex illis pœne in flore ætatis, reservans ad maturitatem tres solos, videlicet P. Antonium Iulium, de quo hic nobis sermo: & duas sorores:

res: quarum altera fuit Domina Maria Aurelia, uxor Domini Ioannis Baptistæ Raggi, fratris & nepotis duorum Cardinalium Raggi: de qua perhibetur quod fuerit in dotibus, & ornamentis animi apprime similis suo germano, magis propensa ad studia litterarum, quam ad muliercularum vanitates: Aliena ab omni libera conversatione, spectaculis, conviviiis, & diverticulis otiosis; inimica omnis compturæ superflua; liberalis, in eleemosynas profusa, cordata, humana, quæ nunquam sinebat verbum ex ore elabi, quo quemquam contristaret aut læderet. Hæc sat cito naturæ debitum exsolvit, anno nempe ætatis trigesimo septimo. Altera soror fuit Domina Maria Magdalena, quæ nupsit Domino Iacobo Durazzo, & genuit nostros Patres Vincentium & Hippolytum: at quoniam adhuc vivit dum hæc scribo, secundum sacri eloquii oraculum, *ne laudes hominem in vita sua*; cohibeo me, ne transgrediar hoc consilium, quod suadet ejus virtutem usque mo-

do plus æstimare, quam laudere :
quam ob rem revertor ad fratrem.

P. Antonius Iulius, ut unus & so-
lus superstes è maribus, fuit educa-
tus sollicitè, & accuratè excultus
bonis moribus & litteris; in quem
finem semper habebat domi, copiam
Magistrorum qui habebantur erudi-
ti, & habiles ad formandum. At ipse
simul ac cœpit ingenii sui fœcundi-
tatem percipere, doluit sibi ab iis
non fuisse adhibitam culturam, cu-
jus sentiebat se capacem; ac proinde
ut proprio labore suppleret priorum
præceptorum vel ignorantiam, vel
sœcordiam; cœpit se dare studiis se-
cundum mensuram cupiditatis suæ,
insatiabiliter avidæ ad sciendum;
adeoque cedendo isti propensioni ho-
nestiori, licet nimix, utpote quæ
freno indigeret; ita abripi se sivit eo-
rum amore, ut omnibus aliis ætatis
suæ & mundi oblectationibus insu-
per habitis, nulla alia re se capi sine-
ret; sed in illa sola se totum impende-
ret. Idque habetur ex ejus testimo-
nio: falsus enim est postea, quod to-

ta die studiis incumberet; nec hoc contentus noctes propè integras adii- ceret, multa simul complecti defide- rans; quæ assiduitas & continuatio vires ejus sensim sine sensu enerua- vit; quippe licet bene sano & robu- sto esset corpore, post quinque ni- hilominus, aut sex annos in ista nor- ma vivendi, sensit stomachum ita pessumdatum, & caput ita debilita- tum ut periculum subiret, ne ad id, quod tam ardentè affectabatur, prorsus inidoneum se redderet. Miti- gavit ergo deinde aliquantulum in- discretam illam studendi aviditatem: ita tamen perrexit semper se occupa- re, & exercere in studiis politiorum litterarum, ut immoderatio & ex- cessus in ipsa moderatione videretur: siquidem quandoque quatuordecim per diem horas iis impendebat; quæ- rebat modos somno multum detra- hendi, ut tempus lectioni & scriptio- ni lucraretur; multum conversaba- tur & agebat cum viris eruditis, & litteratis quorum semper sibi volebat domi aliquem ad manum, quibus- cumque

cumque expensis præsentiam ejus emeret; excitabat & fovebat academias & congressus virorum doctrina, & scientiis præditorum, à quibus doctior evaderet. Ratiocinabatur in publico cum gratia, alacritate, & elegantia, quæ par fuisset magno oratori; componebat, & elucubrabat, & in lucem producebat varia opera argutiis referta, quæ volitabant per manus eruditorum hominum, cum laude ingenii non vulgaris: quamvis aliquos ex his foetibus postea purgatori à se oculo expensos, opificii deformis censuerit ob vanitatem, qua erant palliati, & pigmentati; detestatusque sit potius ut monstra, & abortus, quam ut cognosceret ut partus sui ingenii. Et quando postea jam religiosus in variis civitatibus, nominatim Taurini, inter aliquos nobiliores aulicos acuti ingenii, & doctrinæ amantes, de iis mentio fiebat laudabilis, cum deprædicatione Auctoris: si esset præsens non respondebat verbum, sed demittebat oculos in terram cum humilitate decora,

cora, non tantum congrua ei qui recusat honorem, sed ei quoque, qui se cognoscit vituperabilem; & ideo libri qui ab eo fuerunt posterius conscripti & editi, erant argumenti Christiani. Si alii antea habuerint aliquid levitatis, non profitebatur tum singularem virtutem; sed felicitatem intellectus prodebat etiam in profanis, quæ tandem voluit omnia in Deum referri; adhibita lima, & sublatis iis quæ nimis mundum principio sapiebant. Porro ut majorem & meliorem vitam daret ingenii sui monumentis, & lucubrationibus apud alios, qui ea evoluerent, & patriæ suæ singulari beneficio prodesset, promovendo eruditionem & lectionem librorum utilium; non contentus calamum impendere, adjecit & prælum; quod ut alliceret lectorem, è Belgio accersivit typos elegantissimos, & pulcherrimos suo ære characteres: & cum illis aggressus est impressionem variorum librorum, quos ob præstantiam præli, volupe erat manu versare; bene meritus hac
praxi

praxi de bonis litteris, & maxime de Cicerone, quando sine offensione oculorum in characteribus magnis & augustis poterant ejus beneficio pervolui. Quamvis autem in principio permiserit omne genus librorum in sua typographia excudi, qui per manus eruditorum ambulant: postea tamen negavit hunc honorem characterum tam præstantium, libris, qui non erant nisi ex parte digni: cumque reminisceretur initio impressa aliquot exempla *Pastoris fidi*: Sacerdotio initiatus, repente tot quot restabant, curavit in cumulum colligis & consuluit quemdam virum Religiosum, utrum præstaret omnia Vulcano dedicare; an vendere, & pretium dare pauperibus? Secutusque est exactè ejus consilium, abdicans se omni illo prælo suis sumptibus, & auspiciis comparato, quod non præferebat in fronte hunc titulum, *imprimatur in tribunali virtutis*.

Talentum ejus non tantummodo occupatum in otiosis lucubrationibus librorum; verum etiam implicatum

tum

tum rebus bonum publicum spectantibus, obtinuit æstimationem parem meritis suis: si quidem adoptatus in senatum & Magistratum supremum suæ patriæ, ut erat integræ mentis, & in dicendo potens, promovebat opera & Negotia servitii divini, & utilitatis publicæ tam industriè, & cum tanto applausu universorum, ut cum haberet Respublicares summi ponderis tractandas in aula Hispanica, electus fuerit præ multis aliis dignissimis illo munere, & missus eo legatus ordinarius, cum numeraret tantum triginta septem aut octo annos ætatis; quæ nondum erat par senatoriæ dignitati. Neque fefellit spem de se conceptam, quinimo auxit: etenim proposuit rationes suæ patriæ coram rege Catholico cum tanta energia & efficacia, ut impetraverit, & miserit decretum favorabile, una cum litteris suis, tam nervosè & bene dictatis, in certitudinem successus, ut recitatæ in senatu fuerint cum extraordinario applausu, & admiratione singulari.

Prospe-

Prosperi hi eventus magna ex parte fuerunt accepti pro effectibus suæ eloquentiæ, posteaquam (ut dixit persona familiæ ejus intima) urserat suis argumentis, ita Regem & Comitem ducem, ut non haberent quod responderent: & ipse quam mox asseruit cūidam confidenti, quod arteriam regis tentasset & invenisset ad permovendum ejus affectum; scientiæque hac usus est tam dextrè, ut affectus animi commoti in vultu regis animadvertere liceret, ex potentia dicendi in isto flexanimo oratore. Atque ita deinde Rex qui erat perspicax, & non male judicabat de peritia hominum, non dissimulavit sensum de illo suum proferre, nedum invidere honorem laudum illi debiturum: enimvero dixit familiaribus suis, quod orator Genuensis esset in paucis litteratus. Nec laudes hæ regis steriles fuerunt; sed comitatæ stimulis efficacibus quibus ministri ejus impellebantur, ut accelerarent expeditionem in negotiis illius Reipublicæ; quando lentius, & pede, ut
dici-

dicitur plumbeo, in ea se gerebant; adeoque subinde de Legato querebantur, quod plus posset apud suam majestatem, quam commodis suis adlubesceret. Non poterant tamen manere non stupore defixi & attoniti, de ingenio, sapientia, & dexteritate ejus in agendo; quod in illa aula illi peperit summam æstimationem, & reverentiam.

Finis illius legationis, fuit initiura proximum ad propositum, quod concepit, valedicendi sæculo. Etenim revertens per mare cum uxore, & duobus filiis in triremi, tanta velocitate eam insecuta est pyratice barbarorum, ut fuerit in præsentissimo periculo ne in potestatem prædonum veniret. Tum enim vero quasi in theatrum producta spectandam se præbuit animositas & pietas sui timoris; quia quantumvis æqualis esset periculi magnitudini, nullum tamen signum edidit perturbationis aut dejecti animi; ne tantillum quidem, quod reverso domum, quidquam vultus amisisse ex maris intemperie, aut malacia videri potuerit.

B

Illico

Illico in tali articulo animos sibi fecit, sociorum in itinere erexit, induxit ut farcinas suas eiicerent in mare, atque ita leviolem facerent navim brachiis remigantium. His mille scuta addixit in præmium, ut nervos intenderent, & libertatem mancipiis ad remum damnatis; inde ad opem divini auxilii implorandam se convertens, oculos in cælum sustulit, se commendavit, & nescio quæ vota ad Virginem Deiparam nuncupavit; cohortatus est Christianos, qui erant in navi, ut promitterent se per confessionem conscientie noxas expiuros, & in præsentif rosarium recitarent. Quid multa? favit benignus Deus, qui facilis exauditor est recurrentibus ad se in tribulatione, generosæ ejus pietati. Postquam coronæ virgineæ recitationem auspiciati sunt; afflavit propitius ventus, qui eos cito volatu devehens, spem pyrratarum elusit. Delatus itaque ad terram securitatis exactè implevit, quæ sponderat hominibus; & Matri Domini, adorans cum omni veneratione ejus imaginem miraculosam, quæ colitur

litur Savonæ. Multo tamen favorabilior afflatus fuit, quem Spiritus sanctus illius cordi immisit; illi, in conspectu discriminis quod impendebat, repræsentando vanitatem rerum fluxarum, & incertitudinem illius fastigii, cuius jacturam prope erat ut faceret. Et de his omnibus se expedivit animo forti tam efficaciter, ut nunquam deinceps invenerit quietem, donec etiam corpore ab iis esset solutus. Fuerat quidem vita ejus in sæculo Christianè acta, & ad normam virtutis perpetuo instituta, ut posset esse contentus, & acquiescere lumini, quo in rebus divinis afficiebatur: quia continua occupatio studiorum non permiserat eum juventutem perdere in otio. Desiderium acquirendi honoris quod vitio affine est, virtuti eum applicaverat cum laboribus & exercitiis probitatis. Mens recta, qua erat præditus, fecerat eum justii & æqui in Magistratu acerrimum defensores. Incumbebat tanta sollicitudine in bonam institutionem suorum liberorum, ut cum illi innotuisset filium natu majorem semel comoediæ

interfuisse, confestim decreverit otiosis occasionibus subducere eum; & de facto protinus patria illum eduxit, & misit ad aliquas Italiæ partes lustrandas; ac demum Perusum reliquit commendatum, personæ virtutis amanti; ut invigilaret sedulo, ne juventutis perniciem, malum consortium, & societatem perditorum adolescentium frequentaret: sed à peccatorum periculis procul haberet, semper utiliter & honestè occupatum. Nec solum filiorum, sed & familiæ universæ zelusejus satagebat, ut viveret piè & Christianè. Hinc procuravit, ut singulis hebdomadis domi suæ explicaretur doctrina Catechetica, & super mensa communi inter edendum legerentur libri pii, quo non minus spiritualibus quam corporalibus cibus accumbentes pascerentur. Quin imo in totam se civitatem extendebat pia ejus vigilantia, & provida cura, ut media omnibus suggereret ad bene vivendum. Hæc injecit illi cogitationes juvandi & promovendi missiones per vicus & compita urbis. Consilium quod avidè complexus

plexus Eminentissimus Archiepiscopus Durazzo, operâ illud Ecclesiasticorum, quâ sæcularium, quâ Regularium exequutus est: qui successivè varias regiones urbis magis frequentatas obeuntes, docebant rudem populum prima fidei & virtutum elementa, & frequentibus concionibus ad frugem inflammabant. Quod magis cordi habuit P. Antonius Iulius postquam caractere presbyterii fuit insignitus, ut inferius dicitur. Arma, rixas, contentiones, indignationes, semper quam longissime ablegavit ab animo suo, à familia, & domo quæ videbatur Asylum Pacis. Non audiebantur in illa unquam strepere offensiones, & turbulentæ vociferationes iræ impotentis; statim si quid dissensionis, aut displicentiæ ortum esset, aut ut solet, minima scintilla cholerae inter domesticos se proderet; subito accurrebat, & verbis gratiosis ac benignis prudenter eam sopiebat. Non defuit illi tamen quandoque occasio, in qua opus illi fuit uti Christiana discretione in dissimulando, & fortitudine in tolerandis

irritamentis offensionis, quæ potuissent animum erigere ad motus incalescentes impatientiæ, & cogitationes perturbantes; quorum tamen semper perstitit absolutus dominus; & ita sub fræno continuit, ut hæc iracundiæ subjugatio prorsus fuerit omnibus numeris absoluta; quod autem in quibuscumque occasionibus dominium illud passionis tam facile excandescens integrum servaverit, habitum fuit pro generositate pectoris insigniter Christiani. Multò minus occupabat se unquam ludis illaudatis, chartarum pictarum, alearum; & hujuscemodi frugiperdarum oblectamentis. Apage, inquit, hanc perniciem male feriatorum, per quam jacturam faciunt non temporis modo, sed & fortunarum suarum, æque ac animarum: Itaque nunquam vidisses ea hominum otiosorum probra in ejus manibus; sed libri & calami serviebant illi aut ad exercitacionem ingenii, aut in beneficium Reipublicæ, & subsidium magistratum; & potissimum in curationem hospitalium, & aliarum foundationum piarum, qua-

quarum tutelam libenter in se sumebar; aut ad acquisitionem omnium virtutum quæ condecorare solent, & perpolire vitam Nobilis Christiani. Verum tamen hoc novum lumen cælitus à Deo, ad eum modum & tam vivaciter immissum imperfectum suum ei patefecit, & securiorem sanctitatem in forma tam venusta oculis obiecit, ut eum totum in amorem sui rapuerit, itaque inescavit; ut non suspiraret nisi libertatem, & solutionem à vinculis, quæ eum cogebant habere partem cum mundo, & prohibebant quominus evolaret ad locum, in quo posset totus esse cum Deo.

C A P V T II.

De eximiis Eleemosynis P. Antonii Iulii.

ANtequam videamus eum pertigisse ad possessionem desideratæ libertatis, cernamus quatenus pretio auri eam emerit, quæ licet omni auri & argenti copia non benè venditur,